

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Alia ratione probatur nostra conclusio,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

peccatum Verbo in seipso attribueretur: Sed implicat Verbum in seipso peccare: Ergo etiam implicat humanitatem assumptam peccare peccato cum unione composito. Minor patet, Major autem in qua est difficultas sic ostenditur. Quoties duo uniantur in aliqua natura vel persona, inferior naturaliter subordinatur superiori, & consequenter superior tenetur inferiorem regere & gubernare: Sed ex vi unionis humanitatis ad Verbum, natura humana & divina conveniunt in una Christi persona: Ergo ratione hujus unionis tenetur divina natura gubernare & regere humanam, & consequenter peccatum humanitatis unitæ tribueretur Verbo, nedum ut subsistenti in humanitate, sed etiam secundum se, & prout in divinitate subsistit.

15. Confirmatur primò: Quia corpus est inferius animæ, & per unionem conveniunt in una & eadem natura, ex tali unionem induit anima obligationem corpus regendi: Sed humanitas est inferior divinitati, & ex vi unionis hypostaticæ convenit cum deitate in eadem Christi persona: Ergo ex vi unionis incumbit divinitati specialis obligatio gubernandi humanitatem. Unde sexta Synodus generalis actione 8. postquam asseruit, animam Christi, nullum in se naturalem motum excitare, nisi ad nutum Verbi sibi hypostaticè uniti, sic verbis Nysseni concludit: *Quomodo corpus nostrum regitur, & ornatur, atque ordinatur ab intellectuali & rationali anima nostra: ita in homine Christo, rota humana ejus conspersio, ab ejusdem Verbi Divinitate semper & in omnibus mota, Deo mobilis fuit.*

16. Confirmatur secundò: Cum in una & eadem natura conveniunt superior & inferior potentia, incumbit tali naturæ obligatio regendi potentiam inferiorem, per potentiam superiorem; ut constat in natura humana, quæ naturali obligatione tenetur per voluntatem regere & gubernare appetitum inferiorem: Ergo pariter cum duæ naturæ conveniunt in una & eadem persona, confurgit in illa obligatio regendi inferiorem, per superiorem naturam; & consequenter Verbo, in quo ex vi unionis humanitatis ad ipsum conveniunt natura divina & humana, incumbit specialis obligatio regendi & gubernandi naturam humanam, per divinam, subindeque peccatum humanitatis unitæ attribueretur Verbo, non solum ratione voluntatis humanæ, sed etiam voluntatis divinæ.

17. Confirmatur tertio: Longè arctius est conjunctio Verbi cum sua humanitate, quam mariti cum uxore, patris cum filio, domini cum servo, cum hæc non sint uniones physicæ, qualis est Verbi conjunctio cum humanitate: Ergo multò magis est Verbi Divini dirigere in omnibus suis operationibus, & à tanto malo, quantum est malum culpæ, avertere efficaciter humanitatem assumptam, quam viri sit dirigere uxorem, & à peccato avertere, pro facultate; itemque quam sit patris familias & domini dirigere filios & servos, & eorum, quantum possunt, impedire peccata, peccaturi ipsi nisi id faciant, juxta illud Salviani libro 7. de providentia: *Potestas magna & potentissima, qua inhibere scelus maximum potest, quasi probat debere fieri, si sciens patitur perpetrari. In cujus enim manu est ut prohibeat, jubet agi, si non prohibet committi.*

Hanc rationem insinuat Ambrosius libro de Incarnatione cap. 7. his verbis: *Qui alios regat, se regere ipse non poterat? Ubi humanæ Christi voluntatis impeccabilitatem, refert ad re-*

gimen Verbi. Et Epiphanius in Anchorato, ubi sic ait: *Quia Verbum virtute sua frenabat inferiorem naturam, ab omni inutili carnali turba, &c.* Ubi causam impeccabilitatis tribuit Verbo inferiorem naturam frenanti. Illam etiam indicat Anastasius cap. 21. ubi hæc scribit: *Constituuntur etiam animam & corpus, quæ Verbo hypostaticè unita sunt, Verbo subjici, simulque cum omnibus proprietatibus suis à Verbo magis regi ac duci, quam ulla alia creatura eidem subjiciatur, & ab eodem regatur, cum longè arctius cum Verbo conjuncta sint, quam ulla alia res create.* Hanc demum rationem tradit Sanctus Thomas in 3. distinctione 12. quæstione 2. articulo 1. in corpore, & ad Annibaldum eadem distinctione, quæstione unicâ articulo 3. ubi ait humanitatem Christi ideo non potuisse peccare, quia fuit instrumentum Divinitatis eam moventis; Divinitas autem non potuit illam ad malum movere. Quæ doctrina non sic accipienda est, ut humanitas in omnibus suis actibus propriè fuerit instrumentum divinitatis; sed quia sicut instrumentum non agit, nisi ut subordinatum principali agenti; ita humanitas Verbo unita, in omnibus actionibus divinitati ut regenti gubernantique subdebatur: eo autem ipso quod humanitas, ex vi unionis hypostaticæ, isto modo divinitati subdatur, non potest peccare, nisi ejus peccatum Deo ut specialiter moventi tribuatur. Unde Vazquez mentem Sancti Doctoris, & hujus rationis vim non penetravit, dum illam ut vulgarem & parvi momenti despexit.

§. IV.

Aliâ ratione probatur nostra conclusio.

Potest etiam suaderi conclusio aliâ ratione quæ utuntur communiter nostri Thomistæ, & cum illis Suarez, & alij ex Patribus Societatis, licet illa pariter displiceat Vazquezio, cui solum ingenij sui inventa placent. Potest autem hæc ratio sub hac forma breviter proponi. Si posset humanitas assumpta peccare, peccato cum unione hypostatica composito, posset suppositum Verbi ut subsistens in humanitate peccare: Consequens est falsum: Ergo humanitas assumpta non potest peccare peccato cum unione hypostatica composito. Sequela Majoris probatur: Actiones sunt suppositorum vel subsistentium, ut commune axioma docet: Sed suppositum humanitatis assumptæ, est suppositum Verbi quatenus in illa subsistens: Ergo si posset humanitas assumpta peccare peccato cum unione ad Verbum composito, posset Verbum ut subsistens in humanitate peccare.

Respondet Vazquez post Durandum, ex eo quod humanitas unita Verbo, retentâ unione, peccaret, solum sequi Verbum denominativè peccare, non autem effectivè, nec amplius ratione facta convinci, cum enim communi axiomate asseritur actiones esse suppositorum, non ideo dicitur, quia suppositum ut quo vel ut quod influat in operationes naturæ, sed quia sustentat naturam proximè operantem ut quo & ut quod: unde actiones dicuntur suppositorum, non elicitive, sed tantum denominativè; ex quo solum sequitur, humanitate Verbo unitâ peccante, fore peccatum Verbo attribuendum denominativè; in quo nulla repugnantia, nec indecentia invenitur, sicut nec in eo quod Verbum in humanitate subsistens mortuum, crucifixumque dicatur.

Verum hæc solutio & doctrina Vazquezij mul-

- tripliciter potest convelli. In primis enim dicere Verbum ut subsistens in humanitate peccare denominativè, seu per communicationem idioma- tum, piâs aures offendit, & à majori Theologorum parte non admittitur, licet concedant Verbum in humanitate subsistens posse dici seu denomina- ri mortuum & crucifixum: Rationem verò discrimi- nis assignat D. Thomas suprâ quæst. 1. art. 1. ad 3. ubi ait quod mors, sicut & quodlibet aliud malum pœnæ, à Dei justitia est introductum, pro- pter gloriam ipsius Dei; malum verò culpæ seu peccatum committitur per recessum ab arte divi- næ sapientiæ, & ab ordine divinæ bonitatis; & ideo licet nulla sit indecentia quod verbum in na- tura assumpta, seu ut subsistens in humanitate, per communicationem idioma- tum, passum, cru- cifixum, & mortuum denominetur, est tamen moralis indecentia, quod Verbum, etiam ut in na- tura humana subsistens, denominativè, seu per communicationem idioma- tum, peccare dicatur.
21. Confirmatur: Prædicata naturæ humanæ, quæ per se primò conveniunt supposito, si habeant repu- gnantiam cum hypostasi seu persona Verbi, non possunt de illa etiam per communicationem idioma- tum prædicari; hac enim ratione docet S. Thomas has propositiones esse falsas, *Christus est creatus vel creatura. Christus incipit esse.* & similes: Sed peccare est prædicatum habens repu- gnantiam cum persona Verbi: Ergo non potest de illa, etiam per communicationem idioma- tum, enunciari.
22. Secundò, Juxta hujus solutionis doctrinam, hu- manitate Petri peccante, suppositum Petri solùm peccat denominativè, nam ut ait Vasquez actiones dicuntur suppositorum, non elicitive, sed tantùm denominativè; & tamen humanitate Petri peccante, suppositum ejus dicitur simpliciter & absolutè peccans, & peccato infectum: Ergo si Verbum ut in humanitate subsistens, dici pos- set denominativè peccate, simpliciter & absolutè peccans, seu peccato infectum, appellari poterit, quod piæ aures abhorrent.
23. Tertiò, Hæc propositio, *Verbum ut in huma- nitate subsistens pro nobis meruit & satisfecit*, est vera in proprietate sermonis, & in rigore, non minùs quàm ista, *Christus nos redemit & satisfecit pro nobis*, & tamen juxta doctrinam Vazque- zij, Christus, seu Verbum ut subsistens in huma- nitate, solùm denominativè satisfecit & meruit, cum juxta illum actiones non sint suppositorum elicitive, sed tantùm denominativè: Ergo quod humanitate assumptâ peccante, Verbum ut in illa subsistens, denominativè tantùm peccaret, non tollit quod hæc propositio, Christus, seu Verbum ut subsistens in humanitate, peccat, sit vera in rigore & proprietate sermonis.
24. Denique, Falsum est quod operationes non sint suppositorum activè, seu elicitive, sed de- nominativè tantùm: Ergo prædicta solutio falso nititur fundamento. Consequentia patet, Antec- edens probatur ex Concilio Florentino sess. 18. in qua Joannes Theologus ex hoc communi Phi- losophorum effato, *Actiones sunt suppositorum*, probat, assentiente Concilio, Spiritum Sanctum à Filio procedere, & essentiam in divinis non ge- nerare, sed Patrem, ratione essentia: At Pater non denominativè tantùm, sed etiam elicitive ut quod generat, mediâ essentiâ ut principio quo generandi: Ergo actiones sunt suppositorum, non solùm denominativè, sed etiam elicitive.
25. Nec valet quod respondet Vazquez, nimirum

A rationes Conciliorum non esse de fide, imò ali- quando niti falsis principiis, ut constat ex 7. Sy- nodo, ubi quidam ex Patribus, cum Hæreticis disputans, ut probaret Angelos depingi posse, assumpsit principium falsum, nempe Angelos esse corporeos. Non valet, inquam, nam ratio- nes Conciliorum, etsi de fide non sint, magnæ tamen sunt autoritatis, nec fas est illis contra- dicere, sine urgenti fundamento, & nisi ex eis aliquod sequatur absurdum: Ergo licet ex prædi- cta autoritate veritas propositionis nostræ, ut de fide certa non habeatur, non potest tamen negari, vel in dubium revocari.

B Addo quòd Joannes Theologus principium illud assumpsit ut Philosophis commune, & nul- lus ex Patribus vel Latinis, pro quibus disputabat, vel Græcis, contra quos agebat, in contrarium re- clamavit; imò Græci argumento Joannis Theo- logi convinci, Spiritum Sanctum à Filio pro- cedere confessi sunt: Ergo illud principium ab universali Ecclesia, tam Græca, quàm Latina, tacitè saltem fuit approbatum, licet expressè definitum non fuerit.

§. V.

Alia rationes breviter exponuntur.

C Pater duas rationes jam expositas, quæ præ- cipuæ sunt & fundamentales, tres aliæ sup- petunt, quibus breviter suaderi potest nostra conclusio. Prima est: Gratia habitualis justifi- cans, non solùm ex natura rei, sed etiam essentia- liter pugnat cum peccato mortali, eò quòd sit formalis aut specialis participatio divinæ naturæ, & sanctitatis increatæ, ut in Tractatu de Justifi- catione docuimus, & colligitur ex verbis illis 2. Joannis 3. *Qui natus est ex Deo, peccatum non facit, quoniam semen ipsius* (scilicet gratia san- ctificans) *in eo manet, & non peccare potest, quoniam ex Deo natus est.* Sed gratia unionis est ipsamet Dei natura, & sanctitas increata, unita humanitati, & illi communicata, per unionem substantialem: Ergo à fortiori talis gratia essen- tialiter pugnat cum peccato, & cum illo, etiam de potentia Dei absoluta, stare nequit. Conse- quentia manifesta est, si enim participatio san- ctitatis increatæ essentialiter excludit peccatum, & nequit cum ipso componi, etiam de absoluta Dei potentia; quantò magis id præstabit ipsamet san- ctitas increata, substantialiter unita, & quantò majorem cum peccato habebit repugnantiam & impossibilitatem?

D Secunda ratio: Ex eo præcisè aliqua natura im- peccabilis redditur, quod conjungitur immobi- liter ipsi regulæ rectæ operationis; sicut è contra ea ratio est peccabilis, quia potest deviare à recta regula operationis: Sed humanitas Christi, ex unione ad Verbum præcisè, conjuncta est immo- biliter primæ regulæ rectæ operationis, nimirum divinæ sanctitati & sapientiæ: Ergo præcisè ex vi talis unionis, reclusâ etiam visione beatificâ, red- ditur impeccabilis, subindeque implicat pecca- tum cum ea componi.

E Confirmatur: Humanitas Christi, ratione unio- nis hypostaticæ, perfectiori modo Deo conjungi- tur, qui est prima regula rectæ operationis, quàm per visionem beatificam, cum prima unio sit sub- stantialis, & altera solùm accidentalis: Ergo si anima Christi, ex vi præcisè visionis beatificæ, ita redditur impeccabilis, ut repugnet peccatum cum ea componi, ut docent Scotus & Discipuli ejus, à fortiori